



KVALITETSSÄKRING INOM STAREV

Bakgrund

Vägledning för kvalitetssäkring av revisionen ur de förtroendevalda revisorernas (revisorernas) perspektiv med utgångspunkt från god revisionssed. Vägledningen har antagits av STAREV:s årsmöte 2013 2021.

Syftet med kvalitetssäkringen är att stärka revisorernas oberoende, objektivitet och saklighet för att säkra den kommunala revisionens trovärdighet och legitimitet.

Enligt ”God revisionssed – i kommunal verksamhet 2018” ansvarar revisorerna för att hela revisionsprocessen ska hålla sådan kvalitet att uttalanden i revisionsberättelse och granskningsrapport är väl underbyggda. Arbetet följer god revisionssed och insatserna kvalitetssäkras, bland annat genom avstämning mot revisionsfrågor, faktagranskning och strukturerad dokumentation.

Detta förutsätter att:

- revisorerna följer god revisionssed
- granskningen utgår från revisorernas riskbedömning
- revisorerna försäkras sig om att de sakkunniga har kvalitetssäkrat arbetsprocess och granskningsresultat

Detta innebär att:

- revisionsfrågan har bäring på revisionsuppdraget och ansvarsprövningen
- varje revisionsrapport är sakgranskad av såväl berörd förvaltning som revisorerna
- revisionsmetoden är relevant
- revisionsfrågorna är besvarade

Följande bör känneteckna revisionens arbetssätt inom STAREV

- revisionen ska vara främjande och stödjande
- revisionen ska vara förebyggande och framåtriktad
- revisionen ska utgå från ett helhetsperspektiv och en koncernsyn
- revisorerna ska ha god kontakt med fullmäktige – särskilt med fullmäktiges presidium
- revisorerna ska ha en aktiv dialog och kommunikation med granskningsobjekten
- revisorerna ska vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat

Med utgångspunkt från ovanstående har en checklista för kvalitetssäkring sammanställts. Avsikten är att checklistan ska kunna användas för såväl egenvärdering som kvalitetssäkring mellan STAREV:s medlemmar.

Checklista

1. Nomineringsförfarandet - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

Oberoende, Jäv, Valbarhet, Representativitet (ålder, kön m m), God kunskap om kommunal verksamhet, Intresse och respekt för demokratiskt styrda organisationers speciella villkor samt God insikt om skillnaden mellan offentlig och privat verksamhet (kan/får ej likställas)

Hur bör det ske?

- Revisorerna verkar för att partierna har en nomineringsstrategi som slår vakt om erfarenhet och oberoende, men också leder till förnyelse, förnygring och en jämnare könsfördelning bland revisorerna
- Revisorerna översänder en skrivelse till fullmäktiges valberedning och partierna som stöd vid deras nominering av förtroendevalda revisorer. I skrivelsen informeras om revisionens uppdrag, roll och arbetssätt samt om de särskilda förutsättningar som gäller för uppdraget som förtroendevald revisor, bl a kopplingen till lekmanna-revisionen. Återkoppling sker till valberedningens ordförande
- Revisorerna har en dialog med sina respektive partier (särskilt valberedningen)
- Revisorerna väljs först
- Revisorerna väljs först. *Detta uppfylls.*
- Jäv- och valbarhetsregler iakttas. *Detta uppfylls, men jävsfrågorna kan ibland vara svåra och innebära tolknings- och gränsdragnings problem.*

2. Revisorernas oberoende - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

Mot fullmäktige, nämnder/styrelser, partigrupperna, de sakkunniga, allmänheten, massmedia samt särintressen.

Hur bör det ske?

- Revisorerna agerar inte partipolitiskt
- Revisorerna har ”respektavstånd” till det egna partiet men håller kontakten och klargör oberoendet
- Oberoende budgetberedning
- Resurserna är anpassade till hela revisionsuppdraget. Revisorerna påtalar om resurserna inte räcker
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur. Revisorerna utgår från ett helhetsperspektiv
- Revisorerna eftersträvar samsyn i revisionsplan och revisions-berättelser trots varje revisors självständiga ställning
- Revisorerna informerar fullmäktige, nämnder och styrelser, partigrupper m fl om revisorernas uppdrag och roll, *minst en gång per mandatperiod.*
- Revisorerna iakttar stor restriktivitet vad gäller förmåner, gåvor etc från t ex granskade nämnder/bolag och externa leverantörer av revisionstjänster

3. Revisorernas arbetsformer - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

- **Informell** bevakning och arbetsfördelning
- **Ordförandens roll och uppdrag**
- **Förhållningssätt och spelregler mellan revisorerna**
- **Mediekontakter och webb-plats**
- **Medverkan i fullmäktiges möten**
- **Arvodes- och ersättningsregler**

Hur bör det ske?

- Revisorerna fastställer en arbetsordning
- Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation
- Revisorerna använder vid behov sin initiativrätt i fullmäktige
- Revisorernas arvoden ligger i nivå med andra mer omfattande uppdrag i kommunen/landstinget

4. Revisorernas kompetens - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

- **Kompetensutvecklingsplan**
- **Introduktionsutbildning för nyvalda**
- **Verksamhetskunskap**
- **Erfarenhetsutbyte**
- **Tillgång till sakkunniga**

Hur bör det ske?

- Nyvalda revisorer får digital introduktionsinformation
- Alla revisorer erbjuds återkommande kompetensutvecklingsinsatser
- Återföring sker från konferenser etc
- Revisorerna anlitar sakkunniga i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsse
- Sakkunnigas kompetenskrav och etiska förhållningsregler framgår av SKYREV:s olika regler och normer.

5. Revisionsprocessen – planering - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

- **Bedömning av styrelsens och nämndernas interna kontroll**
- **Inventering av risker**
- **Omvärldsbevakning**
- **Risk- och väsentlighetsanalys Riskanalys**
- **Revisionsstrategi (flerårig)**
- **Revisionsplan**

Hur bör det ske?

- **Modell för systematiskt planeringsarbete inklusive risk- och väsentlighetsanalys, bedömning av nämnders och styrelser interna kontroll och omvärldsbevakning mm**
- **Kontinuerlig inventering av risker sker baserat på granskning samt interna och externa händelser och faktorer som påverkar riskbilden**
- Revisorerna deltar aktivt i **riskanalysen risk- och väsentlighetsanalysen**
- Dokumentation sker av analys och prioritering
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur
- Projektplaner redovisas för revisorerna
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m fl

6. *Revisionsprocessen – granskning och bedömning - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?*

- *Planering av granskningen*
- *Genomförande av granskningen*
- *Resultat av granskningen*
- *Uppföljning av genomförd granskning*

Hur bör det ske?

- Revisorerna försäkras om att sakkunniga har kvalitetssäkrat sin arbetsprocess och sitt granskningsresultat
- Revisorerna har tydliga krav på enhetliga bedömningskriterier
- Revisorerna har tydliga krav på "kalibrering" av de sakkunnigas bedömning
- Revisorerna inhämtar yttrande vid behov från granskade nämnder och styrelser
- Revisorerna informerar om granskningsresultat (främjande och stödjande i uppdraget)
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m fl
- Revisorerna följer vid behov upp genomförda granskningar

7. *Revisionsprocessen – kommunikation och rapportering - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?*

- *(Innehåll och form som stödjer insyn, tillgänglighet och öppenhet)*
- *Fullmäktige och fullmäktiges presidium*
- *Nämnder och styrelser*
- *Förvaltningar och bolag*
- *Allmänhet*
- *Media*

Hur bör det ske?

- Kommunikationsansvarig (sakkunnig) utses som stöd för revisorerna
- Pressreleaser används där så är lämpligt
- Kommunikationspolicy finns som betonar vikten av bl a genomtänkt rapportstruktur och rapportsammandrag, kortfattade och lättlästa rapporter och tydlig inriktning på väsentligheter
- Bra informationsmaterial
- På kommunens webbplats informerar revisorerna om sin funktion, sitt uppdrag och sitt arbete samt möjligheten till kontakt. Rapporter och revisionsberättelser samt granskningsrapporter läggs ut löpande

8. *Revisionsprocessen – prövning - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?*

Ansvarsprövning av nämnder, styrelser och fullmäktigeberedningar samt enskilda förtroendevalda i dessa organ

Hur bör det ske?

- Revisionsberättelsen grundas på tillräcklig granskning och väl underbyggd bedömning
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m fl

9. Uppföljning - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

- ***Revisionsplaner/projektplaner***
- ***Granskningsresultat***

Hur bör det ske?

- Revisionsplanen/projektplaner
- Granskningsresultat

10. Utvärdering - Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

- ***Fullmäktige***
- ***Nämnder och styrelser***
- ***Förvaltningar och bolag***

Hur bör det ske?

- Dialog med aktuellt granskningsobjekt
- **Dialog, exempelvis** enkät till **eller fokusgrupp med** fullmäktige, nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag
- **Utvärdering av genomförd granskning enligt revisionsplanen**
- **Kollegial utvärdering mellan revisionskontor av genomförda granskningar**